ГОСУДАРСТВЕННАЯ БИБЛИОТЕКА ЧИ-ИО

КПСС ЦК ПЛЕНУМА—КЪАХЬЕГАМА СОВГIАТАШ!

МАССА А МЕХКАШКАРА ПРОЛЕТАРЕШ, ВIАШАГIКХЕТА!

СЕРДАЛО

Свет Лрадувл 1923 шера денз

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-Гlалгlай обкома, Нохч-Гlалгlай АССР Лакхехьарча Советен Министрий Советен орган. Орган Чечено-Ингушского обкома Коммунистической партии Советского Союза, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР.

№. 109 (2838). | Ера, 21 ноябрь, 1963 шу. | Мах 2 кеп.

ЛЕКТОР—парте тIемахо

Вай мехка коммунизм хьалъяра, керда саг хьалхехвара лоаттабева къовсама берригз низ а ерриг торонаш а оарцагIалхьай Коммунистически парте. Къьасстта чIоагIа теркам тIабахийтаб цо цу фронта лоархIамерча участкера хьал — идеологически болх тоабара. Уьхьза найсбоь парте шиг дикагIа бола кхиоран мехкарийн — тешамегIа болча салтий. Царца ба пропагандистан, агитатораш, культурно-просветительни учрежденей, дешара заведенеи, йилман, искусства, литература болхлой. Советски наха коммунистически ахетам балара тIехьа къовсам лоаттабева цу армеца ба лекторааш а.

Наха кхетагIечох, парте дикагIа вола трибун, цун идеиш наха дIайовзийтар, уж хоачашъара адам оарцагIдоахар, даим кердалар, хьалха латтар хьалловлаш вола саг ва лектор. Вахаре найслуча дуккхача материалех цо пайда эцараш пай советски строя низ, цун дикад, из капиталистическинчул дикагIа хилар хьахьоьхуш йола, ишха дIаяхача замах юхедисача ауламерча гIулахкех муьqьабала йовкъостал деш йола материаллаш я. Цун цIанкха а машар хилаш хоачамбозанарца, хадданза къовсам лоаттабу тIехьадисача, зуламерча гIулакхаша духьал. Цо чIоагIа лорабу марксистско-ленински хьехам, из харцахьа бакхха гIертарабша, цунна хийрача идеологеца, буржуазни нраваш боаржкераша хадданза тIом лоаттабу. Коммунизм котьархIилараx бокъонца тешаш, цунах ах тешабе хоош, вахар шера довзаш хила веза лектор.

Уьк шера июнь бетта хиннача КПСС ЦК Пленума решенеи тIа белгалдьяккхал. лекционни болх тоабе безаш хилар, цун чулоцама даим партийни тIахьоожам лоаттабе безаш хилар, из чIоагIа шербанза барг ца хилар. Цу хьакъехьа кIезига дь даи ваи республике алхха Пленум хинначчя тIехьарIа а. Дикка тоабеннаб штатни лекторий болх, царна гонаьха хьаннай общественни хьисапе балхаш деш йола пропагандистий группаш. Шерьеннай лекцей тематика, айкагIа хоьзеннай из коммунистическо общество хьаяра практикаца. Дуккха а духхагIа болча лекторааша хьахьекхар шоаш парте гIулакх баььан хьинаре къовсам лоаттабеш а наха юкъе хIара деннa кхетама болх беш а хилар.

ЧIоагIа хоастабе мегарргоашш дика болх беши ва, масала, Советски района дIа-юха кхувдаяь библиотека заведуюнш И. Ибрагимов. Цо кест-кеста еш бригадашка а фермашка а ухаш колхозхоста лекцеш. ЧIоагIа теркам тIабахийте ладугI лекце ухарца цо ешача IадатахI шарIатахи юхедисарех доаххача зуламий хьакъехьарча лекцешка. Цу балха юкъе иштта дика дакъа лоацаш ва Яндарерча школа директор Х. Галаев, цу школе физика хьехаш вола Н. Ахриев.

Духха а беркат хьадоалаш а бу болх Суженски парткома политически дешара кабинета заведуюке А. Шаповалова. Цо ше еш лекцеш, хIаьта колхозашка, формашка кхьча лекторааша лекцеш ешилга вIашIтехьдоаккх, хаттарийн жопийн сайгеначша хул. Кест-кеста еш цо станицашка атеистически темаех йола лекцеш, дынах тешача нахаца беседаш ю. Из хьежаш ше болча хIама хатта саг хьаларга, ше вода из ды делабу ших болча, уж хьаIашагI а техе, кхы нах санна баха, царна новкъарле еча дешаех лаьье къамьалш ду царца. КIезига яц цо Ассиновскерча, Нестеровскерча, кхьчахьарча сектанташца индивидуални беседаш а. Цо хьега къэрна а довш. Тоъал нах ба цо бIаргаш сийрда а лаьха дыша тIехьара хьабьяна.

IхьабакIоа, берриге лекторааш бац иштта уйла тIа а яхийта болх беш. IхьабоIучар, наьха гIулакх санна, тесса леладу лекци ешара гIулакх. Путевка а язъяь ше дIахьожабича еш лекци, цхьабакъа цунах пайда боал-балац хьажап. Цу морча наха ешача лекцеа керттердар дац — лектор хIара ший дешаца ладугIаран дегашка кхача чIерташ, цхьаккха а дош эрна ца доздеIерташ хилар.

Цу тайпара тесса лелабе мегарргбац лекционни болх. Iалъмате бекттокъаме деккар оттадаьь Коммунистически парте идеологически болхлошта хьхалхашка — наьха кхетам чура дIаяхача замах юхедиса зуламе гIулакхаш дIадахар, ший Даьхе езаш, цунах доаккхаI дергдолаш, коммунизм хьалъеча ший из кхобергбоашш хургболаш, советски сага кхетам балар. Мишта чуложам болаш хила еза уж декхарш кхоачашкаш тIаерзаяь йола лекционни прогаганда? Из хила еза коммунизм хьалъеча вай халхъо даьха толамаш шерра хьахьоьхуш, буржуазни идеологех доахка зуламаш гучадоахаш. Къастта йоккха моттиг дIаложаш хила еза советски патриотизмаш интернационализмаш, коммунистически кхьалгара бригадехь ударникех, советски сага моральни сибатех. Даьхен IилмаI техникаи дьхача дIакхийта тоьлеш йола лекцеш. Цунна цхьаьна хьалгара наьхага тIайовзийта еза вай республика промышленносто а юрта боахама а хьалха латтарий опыт.

Кастта хургьа «Химически промышленность дIаха дегIайоалаяра а химически продуктаех материалехи халхъа боахама шерра пайда эцарах а» дола дош дукъардгола КПСС ЦК Пленум. Доьче, юрташкарча кхьхьегамкой теркам тIанзье а тIаоза беза минерални удобренеех кхаш гоадаяра шерра пайда эцараш, лаьттанашца болх хьалха дIаяхача йолаш лелабаро. Ха дезаш да вай балхацара кхоачамбозанарш ца дувцаш Iе лектора бокъо йоацлига, цун декхар да уж дIадахара лаьдугIараш оарцагIбахар.

Кхы а нрахи машар боацаши кхъосам лоаттабе беза дынаца, кхалсага сий доазеча гIулакхашца, хулиганашца, корта бохьеш малар меларашца, общественни рузкъана тIехкухдараша. Вай болх публике идеологически балха эгтара лоархIамегIара участок я из, хIаьта лектора декхар да цунна кIаьстта теркам тIабахийтар. Из дIадеI КПСС ЦК июньски Пленума решенешеи коммунизм хьалъяра декхарашеи.

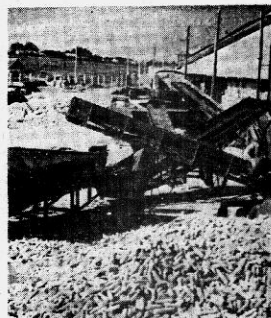

ЧЕРСИЙ-БАЛХХАРОЙ АССР. Урвянски производственни управленеи Аргудан эхача юрта хьалъеш латт хьажжIашта колибровка ергIола йоккха завод. Ишша механизаци ергIолаш да машинаш Iойлоссияра, зернохранилищашка томараш тIехь хьажжIаш чутовсара балхаш.

СУРТА ТIА: хьажжIашта колибровка ечa заводе.

М. Суанова сурт, ТАСС фотохроника.

ДЕГ ТIАРА БАРКАЛ

Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце 46 шу дизарца хетта доттагIлен ловцаш доахашш дIайха моаршал луши Советски Союза кхьхьегамхошкара, партийнин общественнин организацешкара, доазол дехьарча коммунистически болхлой партешкара, общественни деятелашкарен организацешкарен духха телеграммаши письмошши кхьачаь КПСС Центральни Комитетара, СССР Лакхехьарча Совета Президимуса, СССР Министрий Советага.

Коммунизм хьалъяра гIулахха, машари халхъашта юкъара доттагIали бахьанеи, социальни прогресс бахьанеи цар доаттабева къовсаме советски халкъа. Коммунистически партие, Советски Союза правительства кхы дIаъо а ка ялар а ловц, царна ловцаш доахаш ба цу телеграммайн письмойн чулоацам.

КПСС Центральни Комитето, СССР Лакхехьарча Совета Президиумо, СССР Министрий Совето даггара баркал оал доттагIлен ловцаш доахашн дикадар хилар ловциш уж телеграммаш а письмош а дахкийтара ерригача советски организацешеи къхьегамхошшеи, вошлал долча партешта, доазол дехьарча общественни деятелашеи организацеи.

КПСС Центральни Комитет.
СССР Лакхехьарча Совета Президиум.
СССР Министрий Совет.

ХАРЖАРХОЙ ХОРЖАМАШТА ХЬАЛХАРА СОБРАНЕШ

Самардийнахьа Ильинская яхача станце дукъха нах вIашагIкхийтта харжархой хоржамашта хьалхара собрани хидар № 74 йолча Толстов-Юртовскин хоржама округе гIолла Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета депутатала кандидат оттавара хетаяь.

Собрани хьаййилча Ленина цIерахча колхоза председателна нов. Гагуева дош делар колхоза бухгалтера нов. Осколкова. Цо предложени елар цу хоржама округе гIолла депутаталлаq кандидат оттаовлла КПСС Нохч-ГIалгIай обкома хьалхара секретарь Федор Егорович Титов, аьина.

Новкъоста Осколкова предложени чIоагIа хьалалацар колхозхоча нов. Берилло, шуриГтоварни ферма заведуюке нов. Жабина, кхьчар.

Берригзн раьза а болаш собране хоржанаша соцам бир Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета депутатала кандидат оттаовлла Ф. Е. Титов, аьина.

* * *

Самардийнахье а ххашкарча стане хоржамашта хьалхара собрани хилар «Старо-Юртовский» совхоза болхлойн гIулакхерча нахьеи, цу собране а иштта берригзи раьза а болаш решени гIайпар № 74 йолча Толстов-Юртовскин хоржама округе гIолла депутаталла кандидат Ф. Е. Титов оттавара хьакъехьа.

Химикашта маэшша бедал лургья

НОВОГРОЗНЕНСКИ МЕХКДАЬТТА ЧАКХДОАХАЧА ЗАВОДА КОЛЛЕКТИВА СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ ДЕККХАРАШ.

Тхона бокхха кхаъ хилар химически промышленность дIаъо дегIайоалаярги халкъа боахаме синтетически материалех дуккхагIа пайда эцареи дешаш дувцардолаш КПСС ЦК агIанара Пленум хургьа аьина бабча хоамах.

Химически процессаша керттера бедал лоаттаер тха завод я. Халкъа юкъарча гIулакха доагIача тайпара тхоашкара беркат далар а ловш, грозненски крекингиста дIадолалаь дика гIулакх хьал а лоацаш мехкдаьтта чакхдоахараша шоашта тIаэш ер декхараш:

Грозненски химически завода пропан-пропилен лоаттаяра йола шера план 102 процент кхоачашъьелга, декабрьски Пленум хьаеллача денга заданел совнагIа 500 тоннал кIезигагIа йоацаш бедал хьаелга, хIаьта иштта лерттIарча бутана 1200 тонн яла а:

оахош хьаеш йолча мехкдьтта продуктташка дIадодар чухнахьа даккхара чотах 150 эзар сомал кIезигагIа доапаш аха кходелга;

планах лийрхIачул 1.2 процент къьасстама овсарле лаккъелга;

семилетка пхелагIча шера программа ханал хьалха — 20-ча декабре кхоачашъелга.

Завода коллективо тIадилларах:

Б. ГРАЧЕВ, предприяте директор;
И. ПУГАЧЕВ, партюма секретарь;
И. ЕРОШ, профсоюза завкома председателеи;
А. ЯКУПОВА, ВЛКСМ комитета секретарь.

ШЕРА ПЛАН—28-ча НОЯБРЕ

Грозненски нефтемасловаводе къьасстама овсарле лакха йолаш болх бу № 40 йолча коммунистически къьасстама установка коллективо. Из хIанз а кхоа коллектив я — КПСС XXII съезд болх беш хиннача деноьхка мара йолеенняш уьхьа тIаховка болх бе. Цуьи шу совгIа йолча хана тIехкина хьоаккхамаш дахьад новкъахьара хана Iома а яь караерзаяь керда технологи, проектах хинначул тIехьаьккхай оборудование мощность. Массава а заданеи кхоачашъеи хиларах планал совнагIа эзараш тоннаш парафини кхьаьчай Дахьенга. BIаштIехьдьаьккхад коача парафин— кхачан хьоанапаьтта метгел дIайолха хIамаш хьаева химически предприятеша тIехььяьна дика бедал хьаелга. Установка коллективо даггара хьаллоаш крекинг-завода технологаша дIадолалаь патриотически гIулакх, КПСС ЦК декабрьски Пленума сийлеша накъа дахара йолча яхьа юкъе а йолаш, цо шийна тIаэш ер социалистически деккхараш:

парафин арахецара йола семилетка пхелагIча шера программа 28-ча ноябре кхоачашъе;

Iы, хий, электроэнерги, растворителаш кхомбеш делаяр беркатгIа хургболчча тайпара бедалах пайда эцара чотах Пленум хьаелдама денга — 9-ча декабрга — 360 эзар сом аха кходе.

Берригз тхоай низ, хьинар, кхетам тIабохийтарга оаха тхоай дош диява кхоачашцара!

Коллективо тIадилларах:

Ю. ГИЛЯДОВ —установка начальник; **А. ВОЛОШИН**—вокхха тIа вола оператор, парторганизаце секретарь; **Н. НИЗОВСКИЙ** — оператор, профорг; **В. ПАШЕНКО** — оператора помошник, установка комсорг.

БIаьннена меттел—кхо бIаь

Уьк шера дика хьийка шекар сера совгIа хьалхенеь Нъьсарен производственни управленеи совхозашца. Ханнаьха свекла чуецлига, шекар деча заводашка из дIаъоахаеларга, юрта боахамерча болхлой декхар хинна ца Iеш, автомобильни машиннаьхьен транспорта болхлой декхар а да.

Цунах хетта Нъьсарен-Вокзалерча станце коллективана хьалхашка доккха декхар оттаьлаь — сихе а йоа ца еш а шекар а заводашка свекла дIакхоачаелга.

100 вагон свекла дIаяхьайта еэаш яр октябрь бетта царна енна хиннa задани. Сийлахьбоккхача Октябрь 46 шу дузаца деана къьасстама толамаша накъа яхара шера содиристически яхь а йоаржаяь, дикка тIехкхоачашйр машиннаьхьахой коллективо октябрьа задани. Задаиех 100 вагон хиннача мере, 150 вагон свекла дIайлъар заводашка.

Ноябрь бетта а иштта 100 вагон свекла дIаяхьа еэаш яр коллективана енна задани. Но-

Ленинградски слоистий пластикай завода хьаеш йола керда кровельни материал — кингапластик къьасстама шифер. ЦоагIа эцаш я Гирсаш хьалдеча. ТIадетташ долча ашшкал массехказа яйгагIа а, чIоагIаларга диллача пул эсалагIа йоацаш а, мукх ца юаш а, кат ца луш а я из. ХьатIадоагIача шера массехказа духхагIа хьаерзья кингашифер.

СУРТА ТIА: кизгашифер дикаю мишта хиннай хьожаш боахк технически тIахьожама отдела болхлой Лариса, Пытайлон (авр-дехьарча) Людмила Евлован.

П. Федотова сурт.
ТАСС фотохроника.

ЮРТА БОАХАМА

СЕВЕРОДОНЕЦК (Лугански область). Пленума къьасстама совгIаташ кийчеи я Лисичански комбината коллективе. Семилетка коштанни цифрел дукъхача миллионни сомий маьха тIех латт предприяте арахецаш йола продукци. Шозлен ахаззен алсамъяьнай хьаеш йола минерални удобренеш, синтетически спирташ — 2,3-гза. Предприятеи дегIардаларга кердалар да массе тайпа продукци яра IаламапIара газах комплексни пайда эцаш цилар.

Планал совнагIа итташ эшелонаш минерални удобренеи яхьийтаб уьк шера юрта боахама лисичанцаша. Шиш шера бIаьш эзараш тоннаш совъяха лаьрхIаш цар шоаш хьаеш йола удобренеш.

(ТАСС).

Производства кхоачамех пайда эц

Беттал кIезигагIа ха мара йисаш химически индустри дIаъо дегIайоалаяра декхарш кхоачашдолаш КПСС ЦК Пленум хьаелла. Вай мехка вахаре хулаш йолча цу йоккхача событена кердача къьасстама совгIаташа накъа йолу промышленни предприятей коллективаш.

Хьаеш йола минерални удобренеи дринеи кIезигинаташи алсамъяьнаяра чакхдаа деза гIулакхаш кийчеча дакъа лоацаш ба Горьковски область химически чрезвычайни производственнара бIаьш новатораши специалисташи. Уьк тIехьхарча шерашка общественара химикаша дуккха кIезигинаташ лоацаш ба. Цу тIехьа хьа я новаторашшеи, царна утилизаци яра чотах лоалаяна хIама ма ца ишаш шозза дIаяхьа аракеран йола гергара дика удобренеш. Пленумга кийчуча деношка производственнаша тийна дуккха я лоархIамера предложенеш цетIаш болх-беша совнарзо. Капролактумаш дIаяхьаеча хIамашта утилизаци яра чотах хIаитIехьаккха дIаяхIаа совнарга массех хьаеш йола сульфатаммония арахецара. IIIайхьаца кхача хIамаех пайда эцаро тIайпара хIамашта дика дегIайтабу болха болхлой Лариса, Пытайлон (авр-дехьарча) Людмила Евлован.

П. Федотова сурт.
ТАСС фотохроника.

Пленума сийлеша накъа яхара шерра яьь а лаьца. Нъьсарен-Вокзален машиннаьхьа станце коллективо дош деннад кхы а дика балх — бе, ерригга шекара свекла заводашка дIаъолоа ханал хьалха йистедаккха.

— Из хургда вай хьамсарша парте Центральни Комитета Пленума оаха луш дола совгIат, — йоаь машиннаьхьахоша.

Н. ПАШЕННЫХ.
Нъьсарен промышленни партком идеологически отдела заведуюке заместитель.

ДIАЕННАЙ 4 ЭЗАР ТОНН СВЕКЛА

Альти-Юртарча отделеие бIаьстан юхъье долладир гектариикаша дIалуш дола лаьтта декъа. Доккхий социалистически декхараш тIаэшаш, хьахургбочча хьуккъама лард йолла кийчуш бар гектариикаш. Царца яр къона йоI Боголова Тамара. «Маца аьха дарцда лаьтта?» — сатецар пун. Цунна чIоагIа дагадоаллар дика хьувькъам хьалхкебелга.

Гектара тIа 400 центнер свекла хьалкхее, аьина Тамарас деккар тIаййача, цо из хкоачашцергхIилараx шекбар отделеие кулгалхой.

— Атта дац шекара свекла хьалкхее, геттара чIоагIа гIулакх эшаш культура я из. Уйла а яь сих а иа луш тIеэпи деза декхараш, тIаййача кхоачашце ма дезий уж. 300 центнер яькхача а дина хьувькъам кхебу Iа, — лаьхьхIа кхамаьл дир отделеие агронома Абадиев Мухэрбика. 17 шу а даденза йолча тIалгIай йоIа бIарэхьежар из «фу дулургда ухханна?» хеташ санна. Ше лаьрхIар кхоачаш иа деи тIехьашка эргIолаш яцар Тамара.

— Са низ кхоачаргба гектара тIара 400 центнер свекла яккха, — майра жоп делар цо.

...Дуне доагаде санна бIайха хьежар малх. Ханнаьха оасар а гIулакх а де дезаш яр свекла. Из кхетадеш йола Тамара геттара сагота хулар. Управленин вола Шадыжев Савар-бики агроном Абадиев Мухэрбики витацар цо бIаргавайча:

— Маца йоаккхарга культиваци, ха туллаш ма латтай?

Ше тIаийца докхха деккар цIакхха а диплапар цуниз. Сатоссаш хьалгIатте эггара хьалха йоагIар из свеклашта оасар де, уж ийлъхье, царна гонаьхара лаьтта цамцадаккха. Ше хьакхьачача диккха болх бе а кхийна йоаллаш йола Тамара бIаргаеча цепйолар бера хана «день Iаьржа болх беш» хьаена къоано — Абакова Марем. «Эггара боккхагIа бола сакъердам балхаша хеташ йолча аз миссел а бIукъожабеш яц Боголова, ма хьинар долаш йийяг я из» —цецъьле дувцаш хулар из кхьчарга. Иштта тамаш йора пох массеие а. Къьхьегаоскы а духхагIа наха езаялийтар тIера а безаме а йола Тамара. «Гlалатвуллаш хинна-кх-со. Лоам меттаех боакхэргбар укхо», — хетийтар хьинар долча йоIо агронома а.

Цкъа свеклана оасар деш из нийлъеши йоаллача Абакова Марема тIаера Тамарах. Бехказа а яьнна ше денз гIулакх дIадийцар цо:

— Балха опыт хьа духхагIа яле а хьоца яхье яла безам бар са, — аьлар цо. Йоккхача Марема дика кхетазора Тамара гIулакхаш дика дIагIа долиг, хIаьта а аьлар цо: — Со раьза я, хIанз санна дика къьасстама. «Гlалатвуллаш хинна-кх-со. Лоам меттаех боакхэргбар укхо», — хетийтар хьинар долча йоIо агронома а.

Цкъа свеклана оасар деш из нийлъеши йоаллача Абакова Марема тIаера Тамарах. Бехказа а яьнна ше денз гIулакх дIадийцар цо:

— Балха опыт хьа духхагIа яле а хьоца яхье яла безам бар са, — аьлар цо. Йоккхача Марема дика кхетазора Тамара гIулакхаш дика дIагIа долиг, хIаьта а аьлар цо: — Со раьза я, хIанз санна дика къьасстама. «Гlалатвуллаш хинна-кх-со. Лоам меттаех боакхэргбар укхо», — хетийтар хьинар долча йоIо агронома а.

Цкъа свеклана оасар деш из нийлъеши йоаллача Абакова Марема тIаера Тамарах. Бехказа а яьнна ше денз гIулакх дIадийцар цо:

— Балха опыт хьа духхагIа яле а хьоца яхье яла безам бар са, — аьлар цо. Йоккхача Марема дика кхетазора Тамара гIулакхаш дика дIагIа долиг, хIаьта а аьлар цо: — Со раьза я, хIанз санна дика къьасстама.

...Хьалхарча гектара тIара галахь тIехьагIа а сона тIехьафинса ма тигалахь.

159 гектар свекла яр Альти-Юртарча отделеие дIаййинар. Цул тIехьагIа церга яьккар социалистически яхь свекла хьалкхеэгашца юкъе. Боголова Тамарецен Албакова Маремацен нийсбалара яиз кхобашар гектариикаша Халуюсва Любас, Цунтольгов Махьмала, Местоева Мовлатхана, Баркин-хоева Марема, Албакова Лидас, дуккха кхьбараша. Иштта баьржар Тамарас дIабоаб-баь болам.

...Хьалхарча гектара тIара галахь тIехьагIа а сона тIехьафинса ма тигалахь.

159 гектар свекла яр Альти-Юртарча отделеие дIаййинар. Цул тIехьагIа церга яьккар социалистически яхь свекла хьалкхеэгашца юкъе. Боголова Тамарецен Албакова Маремацен нийсбалара яиз кхобашар гектариикаша Халуюсва Любас, Цунтольгов Махьмала, Местоева Мовлатхана, Баркин-хоева Марема, Албакова Лидас, дуккха кхьбараша. Иштта баьржар Тамарас дIабоаб-баь болам.

...Хьалхарча гектара тIара

свекла чуняца яьча белгалдьлар вIаlаа а ца моттача бесса хьувькъам лакха болга. Эггара кIезигагIа йоаллача а 300 центнер свекла йоаяь. Хlаьта Боголова Тамаре-м 440 центнер свекла чуняца гектара тIара.

Альти - Юртарча отделеие паччахьалкхенна планах 2400 тонн свекла дIаяха ешар, цар хIаизе а 4000 тонн совгIа свекла дIаеннай. Болх дерттIа вIаштIехьаккхарах, массе а болхло ханнаьха ара а воалаш, хьахьегашца овсарле лакх а еш хьахьегашца воландаь чакхдоалаш латт отделенера свекла чуэцлига.

Ам. ПЛИЕВ.

ТХА СОВГІАТ

Химически промышленность дегӀайбалаларга гӀулакх дуьна КПСС ЦК Пленум кул аьлна баь хозм чӀоагӀа рауза хинна тӀаийцар Грозненера Октябрьски района предприятеницаца оргиргача коллективаша. Парте ХХӀ-ча съезда исторически решенеш, КПСС Программа хоозчан а еш, партийни организацеп хьалхенца хургӀойла КПСС ЦК декабрьски Пленума сийна уьк деношка кьаьхьара дожкий толамаш доах цар. Уьх шера ЦӀабахача 10 бетта валовой продукци арахецара план ехоечашӀор райбна оргиргача промышленни предприятеш. Экономически хьохкамаш планах дозгӀаюу ухьта а лаккагӀа да, хӀаьта продукцеш дӀабоьла мах лохбара чотах 100 вза сом паччахьалкхен рузкъа кходе вӀашӀтехьабьнна района кьаьхьегамхой. Уж толамаш дакъа керттера бахьан хилар семилетка пхелагӀча шера план хаьал хьалха ехоачашъера йоаржаньеча социалистически яьхь хьалхара моттигаш яьхар Гойт-Кортен телемеханизировани яхачеи мехьдьатта промыслай коммунистически кӀахьбгӀана участкаша. 1963-ча шера тӀаийца социалистически деххараш хаьал хьалха ехоачаш а дьаь Дьхенна планаш совгӀа эзараш тоннаш «баьржа дошуь» денна цар.

Планал совгӀа продукци арахецара дьакъе дика толамаш дьахар руда ца доаллача материалий управленеи (директор нов. Кодзоев), локомотивини вагонни депоша (начальникаш нн. Костюченко, Янушевич), Нохч-ТӀалгӀай химически завода (директоров. Томасов), электромеханически заводша (директор нов. Марченко), ишттта кхьуча коллективаша. Технико-экономически хьохкамаш лаххьара, производстваца оргиргача торонаш гучаяхара а балха юкъеьлъара а коллективаш тӀехьезайбир ву предприятеи партийни организацеша.

КПСС ЦК хургӀойла Пленуме дувцаргдолча дешашца дувзаденна технически прогресс ӀаӀхо дегӀайболаеча дакъа лацара доккхий балхаш ду районна предприятей рационализаторашен изобретателашен. 1962-чи 1963-чи шин шера балха оьхьейхьача предложеней хьахинна экономически эффект массеех эзар сомага цӀахьоачаш я.

Райбна де а доагӀаш сий деш ба производствах новаторашца бурильщикаш А. Дежиев, А. Нечаев, мехьдьатта доаккхачара операторш коммунистически къаьхьгача удармик В. Белим, слесарь Я. Даудов, локомотивий машинисташ—С. Боков, А. Куттьев, машинисташ поьмӀийн Дакъаева Мария, вагонашка хьожаш вола В. Джамалдинов, кхы дукхха баьраш.

Уьх шера 10 бетта планал совгӀа ах миллион сома, маьхьа продукци паччахьалкхенна дӀаяла тардалийтар района предприятей коллективаш творчески къаьхьгамо.

Райбна кхыйолча предприятей коллективаш санна КПСС ЦК Пленума къаьхьгама тӀамашца наькъа яха лерхӀаш я тха химически завода коллектив а.

Промышленни бытовни химпродукцеш: басарш, алиф, бурув тохача эша тоннаш ув маркхал тоабеш йола КССБ яха реагенташ, битума лак, телата товараш, кизга тараш арахецлера семилетка пхе шера 80 процентага дӀахоачаш лакхдаьдз цу завода коллективе.

Семилетка диъ шера арахецара продукце дикаяи къаьхьгама оьсарлен 50 процент лаккхе вӀашӀтехьдалийтад производства продукцеш.

ГӀишлоний материалийн гӀирсаьн Далашева цӀерахуа Азербайджански Ӏилма-тохкама института опытни карьера толаме чакхдьнад двухсуступни екъгӀоӀ тедача машина (суртага хьажа) тохкам белгга. Цу машина конструкци оттаьхьй института Ӏилмаш болхлоча производственникашца дага а боаллаш.

ХӀанз уьх сахьате бердах дӀатташ бола кхера боаккхаш ши машини я карьерашка — пкорагӀа берд хоадабеш йола машинаш цо хьахоадабаьча бердах стандартни блокаш хьайоаха керттера маркш ин. Цу шинна машина беш бола шаккхе а болх цхьана бергболлаш йола цхьа машин хила йиш хинна, беш бола болх дукхагӀа оьсарле йолаш а беш.

Э. Мкртьчанца сурт.
ТАСС фотохроника.

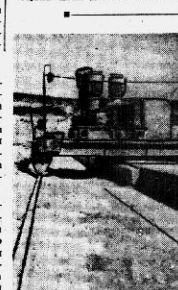

БОЛХЛОЙ ОБЩЕЖИТИЕ

Ши эзар гарггга кӀона бодлхо вах «Грозпромстрой» жилищно-коммунальни контора общежитешка. Уьхьяа бах штукатураш, плотникаш, бетонщикаш, цементажникаш кхы дукхаш-Шеназейбза, лостам болаш йолча общежитей дай ба уж. Шоьш а йиттта воспитателашца цхьана вӀашагӀкхийте, чоаг хьалха, балхара муькъабоьлча хенарча вахара гӀулакхий планаш тӀеттаво общежитей советаша. Кхалиах бахача оргиргача общежитешка мехкараша шоаш шоашта гӀулаках дергдола порядок оттаьйй. Цар цӀагӀа ирз хьокх, ййнаш дуьй. Цамаш ютт. Масала, нов. Троменина воспитатель йолча Мусоров Павела цӀерахуа общежитешка вӀашагӀъеллай общежитешка бахарашта концерташ увтталеш йола художественни самодеятельность.

Цхьаккха общежити яц цӀе уголок йоацш. Уьхьяа газеташ, журналаш дена, шахматехаш, шашкеки ловза диш я хӀаране. Цул сов гӀа, салаӀара сайренаш, беседаш ю, нохчийн атеитическин темаех лаьца лекцеш ешаш цӀеча уголкашка.

ХӀаьта цу дикадараша дуьхьа кхоачамбацараш а да общежитешка. Нагтаьхьа общежити мара яц дешархой занятешка кийбала ши-кхо истод, тӀаьнгаш латтаяш политически карта хьалъулаяш къьсте цӀа долаш. Сменах болх дессашта механизаци ешар дьа, уьх а доккхийча балхаша.

Дика къьхьег химикаша семилетка йхелаӀгӀа шера а. Валовой продукци арахецара 10 бетта план хаьал хьалха кхоачашъьнй шар. Ййс бетта духхьал продукцеча дӀадолар лохларга 40 эзар сом кхоадьа. тӀаьнгаш совгӀа баьна балха чотах а геттара дуьхьа рукъза ӀоаӀадь уж коллективо.

Партийни организацеш хьалхленца семилетка пхелагӀча шера план хаьал хьалха кхоачашъьнй шоай ерриган а торонаш хӀанз кийчьеш бу уж.

Заводе хьалъеш я басар хьадуьк, кердача котельнеча йола обудованни кийчьеш латт, кердача технологически оборудованеа е йолаяьй монтаж. Боккха пайда болаш йола предложенеш тел, производства балха новкъарле еш зола гӀулакхаш дӀадоах инженерно-технически болхлошен, рационализаторашен, изобретателашен.

ХӀанз циик доаллаш йолча бе-

ГӀишлоний материалийн гӀирсаьн Далашева цӀерахуа Азербайджански Ӏилма-тохкама института опытни карьера толаме чакхдьнад двухсуступни екъгӀоӀ тедача машина (суртага хьажа) тохкам белгга. Цу машина конструкци оттаьхьй института Ӏилмаш болхлоча производственникашца дага а боаллаш.

ХӀанз уьх сахьате бердах дӀатташ бола кхера боаккхаш ши машини я карьерашка — пкорагӀа берд хоадабеш йола машинаш цо хьахоадабаьча бердах стандартни блокаш хьайоаха керттера маркш ин. Цу шинна машина беш бола шаккхе а болх цхьана бергболлаш йола цхьа машин хила йиш хинна, беш бола болх дукхагӀа оьсарле йолаш а беш.

Э. Мкртьчанца сурт.
ТАСС фотохроника.

МАШИНИСТИЙ ТОЛАМ

Уьх деношка Грозненски машиностроительна кийчьь 4885 тонн мукь нйца дӀахийтар эшелон, хӀаьта нормах ӀадӀабазьа бесаш хинна мукь 4 эзар тонн мера балар. Из мукь я ййца эшелонаца, Ӏадавхар машинист Шевцов Юрий, цун гӀонча Марушкин Юрий. Из эшелон арабьяна дукха ха ялалехьа Бесланера нормал совгӀа 600 тонн мукь а бахьан Грозне эшелонаца хьакхьчар машинист Игнатенко Владимирн цун гӀонча Богаевский Борисн.

Ишттта дика кхъьегаш ба Грозненски дебӀ машинисташ Кузнецов Владимир, Глущенко Василий, Боков Сулейман, Деябйни Геннадий, ишттта кхыбараш а.

Цхьа денал сеннн барт тайна Грозненски машиностроительна, вагоннашца, поездай диспетчераша хьинаре къьхьегарах укх тӀехьхарча кхьь денней буси Ӏадабихьь мукь 10 эзар тонн совгӀа ба.

Г. АНОХОВ.

СЕРДАЛО

2-ГӀа оагӀ. 21 ноябрь 1963 шу.

Дошо оагӀув а хинна вай Дахен историна юкъе гӀоргӀда семилетка пхелагӀа шу. Цунна юкъе шоашкара доагӀаш дола дакъа лаьцна «Сужажефтеря» Карабулакски контора тохкама бурув деттараша а. Цхьаьлча рубеж яьккха бьаьнаб бурув деттараш: ханал хьалха кхоачашъьнй шера план.

Цу ьъдолалелча дена 49450 метр совгӀа бурув техаб бурув деттараша. Кхоачашъдаь дерриган технико-экономически хьохкамаш. Бурув деттача оьсарле йолаш бе-ча балха хи 85 процент я. Бетта ган станока лоарйхаш тохача буро сухаа 514 метр я. планах хиле еъар 432 метр мара йоацча. Цхьа метр бурув тохарга ЦӀабола мах планаччул 4,7 процент духхагӀа лоьхьаб. Бурув деттача лела балхаша ЦӀабола мах лохбара чотах 264 эзар сом ахча кходьаь. Планачул 26.3 процент духхагӀа лаккъенна кхъьегама оьсарле.

Шиа-шегӀа хинналаш уж толамаш. Из дела бурув деттараша шоай хьинар ца кхолеш кхъьегарах, кердача техникаги хьалха латтача технологеи ихетамча пайда эпарах хьахиннар.

Тохкама бурув деттача. Карабулакски конторерга бурув деттарнча, туьмазински бурув деттарий инициатива хьол а лаьца, мастераша Н. Афанасенкос, И. Бородацкс, Б. Касакова кулгадеча коммунистически къьхьегамаш бригадаша ЦӀара бригадеи шера мелова ӀоаначIа 6500 метр бурув тохаргдолаш яхь а лаьца, шоаш тӀанйца деххараш хавал хьалха кхоачашдаь. Из яхь дӀайбрай бурув деттача Карабулакски контора ферриган бурув деттача бригадаша юкъе. Из ЧоагӀа хьаллабьай «ГрозНефта» объединене кхыча бурув деттача конторай бурув деттараша юкъе а. Дукхи хи яларгдолаш шуьйца баьнна тӀаьнга Карабулакски бурув деттача контора коллективо бетта-бетта кхоачашъо планови заданеи а тӀаийца социалистически дехьараш а.

ДӀаьо техницески прогресс накъ яхьякхара, къьхьегама оьсарле лакхъара, балхаш дарга дӀабода мах лохбар духьа лоатта-беча къьовсама юкъе керттера дакъа лоаш участкай начальникаш Бурув деттача контора буровой бригадашка, участкашка, тӀонна лола балхаш деча цӀехашка болх беш дукха ба дохера производства командираш. Царех дукхагӀар ӀаӀашбу шоай балха заанеш толаме кхоачашъеера, кӀаьд ца душ къьовсам лоаттабу къьхьегама оьсарле хьалхара, бурув деттараш сихагӀа тохар, ЦӀабола мах лохбар духьа. Бурув деттача мастераша И. Бородацке, Н. Касьяненкос, А. Печенова, участка начальника Ю. Шкурата, ремонтно-монтажни цеха начальника В. Горбунова, кхычар майбра производственна юкъеъхьуь прогрессивни технологии керда техникен. Массаза а керда, прогрессивни мелова ӀоаначIа, ӀоаначIа, дар юкъе кхуьхьан йола шин тайпара экспериментальни база я цар бригадаш, цехаш, участкаш.

Эггара хьалхаргӀа низкъала а, цхьабакъда, нийса а никъ лаьцар мехкаьъта тохкараша: бехкткхам лакх а беш, бурув тохара ения план хоачашъяьрга уж «ЦехгагӀа яраш юкъеозилга. Лакхъенний кхъьегамеи технологически дисциплинна. Коллективо лаьрхӀа къовсам болабабъб аьзреш ерашца. Къьсетта терко ӀаьхийтаӀ бурув деттачара балхаш аварени ӀоаначIа дергдолаш нах Ӏомабара. ДӀаиъхача шерашка санна доаццн, нах аварени йоаш-ни балхаш де Ӏомабеш йолча курсашка хьехаш ба хӀанз бурув деттача контора директор, керттера инженер-технологически оьсарле начальник. Из бахьан долаш ДӀадахача шера цу хан-наллца яьрхьаш нийсйча авареш дукхха цӀеэигьенна.

Бурув деттача инструмент дӀа ца лувшийтар духьа 18 процент механизаци а уш долча эмгахь серованни маркхалашца бурув детташ йоах скважинаш. Боьъонца ихоачашъеш я авареш хургӀоашш технологически тӀулакхаш чакхдьнад оттаяь бетта графикаш. Бурув деттараш Ӏханз кант-каста а цӀенхаттаӀга дадлах хлор дӀаяккхара тӀулакх карадерадеш ба завода новатораш. Цар хьалъеха полупроизводственни установка ӀаШтгӀейхьоалийтарда дефицитни бедалах пайда эпа.

Шоай балхаца юовзенна йолча кхыча предприятей опыт ха а нйца кӀуйнаха химически продукташ хьанна юкъейсаца отходеи синтетически олифи лак - олифи дакъха тарлургхилар гучадьинад завода новаторашта. Производстваца балхашка дӀаухийташ дола генарий дьъта боккхача боарме лохдергда цу продукташа.

ХьатӀадоагӀача шера битумни лак хьаьергдолча керддача новатор-ски проект оттаг лерхӀ заводе. Грозненски химически заводо доаккхача полиэтилена отходаш промышленни бытовни цхьаьлча изделеп хьанрга дӀаахийта вӀашӀтехьдаргдола гӀулакхаш а ду сххаза.

Химически промышленность дӀаэо сихха дегӀайболаеча нахкъаьш дувцаргдола КПСС ЦК декабрьски Пленум хула ха тӀаьнга денош мара дисадаш. Октябрьски района мехкадьттахоша, химикаша, транспортеи машинашца болхлоша, промышленни а нах чубаха а гӀишлоьъераша, ишттта кхыча ерригача отраслей коллективаша партийни организацей хьалхленца хьинаре къьхьег семилетка пхе шера план хаьал хьалха кхоачаш а ву парте Пленума къьхьегама совгӀат кийчьеш дерхӀаш.

А. ДАВЫДОВ.
КПСС Октябрьски райкома секретарь.

ДЕКАБРА ЧОТАХ

КПСС ЦК Пленума хьалхарча укх деношка кьаьсетта дика къьхьегаш ба Грозненски крекинг - завода технологаш. Шерра йоаржаньча социалистически яхье хьалха латташ я № 3—4 йолча установка коллектив. И бетта план кхоачаш а я эь декабрь бетта чотах къьхьегаш ба цу установка болхлой.

Тайп-тайпара рационализаторски предложеней балха юкъейолаяьрах, къьхьегама оьсарле лаккагӀа хургӀойла тайпара болх вӀашӀтехьбаккхарах, декхар хкоачашдара бехкткхаме хеташ хӀара болхло хьлар бахьан долаш вӀашӀтехьдьанад технологий дукха электроэнергеи, доагор, хий, Іы кхое.

Эггара дикагӀа къьхьег низ а хьинар а ца ехолеш къьхьегама хьалхле лелаеча керттерча оператораша ни. Пенкова, Эдыка, Купаева, кхы дукххачар а.

А. АБАЗБЕКОВ.

ХӀАРА КУЛГАЛХО—АГИТАТОР

Сунженски производственни управленера «Победа» яха колхоз вай республика боахамашта юкъе дикагӀчарех лоарйхаш я. ХӀара шера дуьхьагӀа йоах цига юртбоахара продукташ. Уьх шера цу боахама къьхьегамхоша хӀара гектара тӀара 25,2 центнер ка бола ялат дьаьккхаз, хӀаьта 4380 тонн ялат паччахьалкхе-на дӀа а денна. Юкъера лаьрхӀача хӀара гектара 11,6 центнер ялат худ из, цу тайпара ялатий товарность вай республике хӀанзалца хиннаяь. Дика толамаш дьъхад колхоза баьца дазраш леладеразаш а. Нов. Езикова кулгалдача колхоза партийни организацее хьалхленца доах колхозаша уж толамаш. Партийни организацее массайолча хьана новкъостад цу колхоза праздненна болх нийса вӀашӀтехьбаккхара а хьалхашка латта декхараш хиннаяьа хкоачашдара а. Боахамий а организационно-идеологически а деххараш дикагӀа хкоачашдара массайолча бригадашка, станашка, кхыча доаждошаш партийни организацеи вӀашагӀтехьий колхоза парткомо. Цар шоай болх планах лелазбу, хӀаьта хӀара коммунист цхьаьца декхар хьалхашка латташ а ва.

ХӀара бригаде арадувза пенгзаташ, къьхьегама листокаш, хӀаьта бригадаш цӀеча уголкашка лекцеш дина, доаладелеш беседаш ю. Колхоза хӀара кулгалхо агитатор ва, цудухьа балхара муькъаболча хиннаяь, минут йоаяш цар газеташ ца дешаш, беседаш ца еш. Цул совгӀа бригадашка я дӀа-ioха лела библиотекаяи телевизорашни. Дика вӀашӀтехьбаккхха кинофильмаш хьувкхилга гаьнарча культурашта заьбь а. Цудухьа уж тийна да 1964-ча шера шоаш тӀара гектара тӀара 30 центнер ка бола ялат доаккхаргхилараш.

СУРТА ТІА: Хибинай рельефни картага хьожаш я СССР Ӏилмай Академе Кольски филиала болхлой цхьа группа. Лаьрхьара автехьа — Ӏилман болхлой В. К. Задорожный, А. И. Белянков, В. И. Белокосков, А. В. Галахов, М. К. Мазуров, И. Д. Батиева.

С. Майстермана сурт.
ТАСС фотохроника.

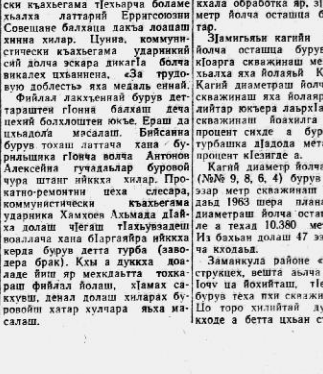

ДӀахо а дегӀаяра Ӏалъмате йоккхий перспективаш йолаш я Заполярья йоккха хим. Заполярья химически индустре центр йолча Кедгора городерча СССР Ӏилмай Академе Кольски филиала болхлоша хьинаре новкъостад ду «Апатит» яхача комбината руда даккхара а из дӀахеча дара а, духхагӀа беркат дергдола наькъаш лахара а, карадерзадара а.

СУРТА ТІА: Хибинай рельефни картага хьожаш я СССР Ӏилмай Академе Кольски филиала болхлой цхьа группа. Лаьрхьара автехьа — Ӏилман болхлой В. К. Задорожный, А. И. Белянков, В. И. Белокосков, А. В. Галахов, М. К. Мазуров, И. Д. Батиева.

С. Майстермана сурт.
ТАСС фотохроника.

ВОШАЛ ДОЛЧА МЕХКАШКА

ШЕВЧЕНКОХ ДОЛА КНИЖКА

ВАРШАВА. (Арпресс — АПН). Ци хьа польски литератор а переводчик а волча Ежи Виджевенча польски мӀаттара яьккхай эрсий советски литература 60 совгӀа произведени. Царна я Ф. Достоевски, Л. Толстоя, А. Толстоя, И. Тургенева, М. Горькс, В. Катаева, К. Паустовскс произведенеш. ХӀанз сийлахь-воаьхкача украинаски поэта Тарас Шевченкона хетадьаьча книжка тӀа долча беш ва Е. Виджевеич. Из болх кепа теза арабоакхазгӀча хьатӀадоагӀача шера сийлахь-воаьхкача украинаски халкъа поэтаьча дийнаьх денз 150 шу дизэрца дувзаденна.

Е. Виджеевица уь книжкана лаьрхӀа йола материалаш гулъяьй Советски Союзе ше вена волча хана. Царца да польски книжкаш дешарашта хӀанзалца довзаяна дола дукхха документаш. Документаш гуздара докхха новкъостад даьл украински ЦӀамкошаш. Шевченкон лаьцна яздаь хӀанзалца Советски Союзал арахьа кепа теха зараланьнна балхаша оьсарле хургӀоа болчаш а. Из болх дола хургӀа польски писателя болх.

ШЕРЛУШ ЛАТТ БОЛАМ

БЕРЛИН. (АПН корр.). ГДР предприятеша шерлуш латт рационализаторски болам. ХӀанз республике ва 350 эзар совгӀа рационализаторш изобретательн, царца я 50 эзар совгӀа ххалсар.

Рационализаторий предложеней производствана коъкъехьхьаро йоккха экономически эффект лу. Аьлча хьоачам ба рационализаторски предложеней юкъеяьхьар бахьан долаш дӀадахача шера хкодьь ахча 1 миллиарда 205 миллионна марка хилар.

КЕРДА ЦІЕРАШ ЛОТАЛУРГЬА ДУНАЯ ТІА

ПРАГА. (Прагопресс — АПН). 3.700 миллион киловатт-часа электроэнергеи лургьяь шера СЭВ-а рекомендацешка хьехаш Дуная тӀа Габчиково-Надьмарош яхача райбне хьалхара электростанцеша. Цар проекташ цхьана оттаяь Венгрен Чехословакеи. Шера гиганто йоаккхаш йола электроэнергеи йиъи яхи миллион тонн кӀорана ийисса хургьея.

ДУХХА ЧКЪАЬРИЙ ДОАХ

ХАНОЙ. (АПН корр.). Вьетнама Демократически Республикана гонахьара Тонкински залива хишкара чкъаьрий лувца ха хӀанз а чакхъьяьнаш. ЦӀаьта форда кхъьегамхоша хӀанзал а соавторий 13 процент духхагӀа лаьцад чкъаьрий. Дика хьокхамаш да Кунг Бинь яхача провинцерча чкъаьрий лувцарий. Каст-каста гайфинаш хуллашъеш а лаьм тӀехьхоачашъо цар чкъаьрий лувцара план.

Хәлкъа тIахьожам

ПАРТИЙНО – ПАЧЧАХЬАЛКХЕН ТIАХЬОЖАМА ЛИСТОК

«Сердало» газета рейд

КХОАЧАМБОАЦАРАШ ГУЧАДОАХ

Урус-Мартана производственни управленин «Красноармейский» совхоза 63 сар чуйоаIаIна отделенешкарча, фермашкарча партийно - паччахьалкхен тIахьожама группашен поставшен дика дIахьубашатта хьалхашка оттадь бекхтокхаерг тIулакг. Совхоза гIишлой участка тIулахкашка хьажарга дIаболабар шиъ хьалхара болх группо. Уххаза гучадьлар участка прораб хиннача Саркисянца брак хиннаг яхаш производственна дIатIа а къаш гIишлой материалаш лечьхар. Иштта 140 шифер еххай цо. Цул тIехьа дIатехкача гучадьлар нов. Саркисянца хьалъьяча гIишлошка 1096 шифер кIезигIа дIаяхийтар. Технически бокъонаш тешна а еш тешадьлар цо уж тIулахъш. Цул совгIа болх дIалуш а дукха хьастамаш, хьу ийшар цун. Цу дерригнешта акташ а оттаяь селественни органеза дIанулеларг из тIулахь. Бокъонаш тешна а техн совхозе 660 сом такха Саркисьяна тIадожаздир судо.

Совхозе паттикомлара тIаплощадка 1-чеи, 2-чеи, 4-чеи отделенеи яIат поставеца складий балхара хьажар партийно-паччахьалкхен тIахьожама новкъостала йола группа. Кхьянегара итт топпага кхаччалца яIат ца тоъшш хилар хIара сделе. Уж дIа а баьхьа пар метта бахийтар хьаначала кхаъхьаргдолаш а болх булургболаш а йола коммунисташ.

Совхоза 4-ча отделене тхьамка леладелча бригада учетчика нов. Тайхигова цхьабаргаца баь болх шоллаIгIабараша дIатIаIэбарах лаьца хоам бир бригадан бокъолоша. Бокъонаш техачул тIехьаIгIа гучадьлар 600 сомага дIакхоачаш ден дола аччха юкъ-юкъерча болхлошта тIера Io а доахаш шийна безаш-бовзаш болчу наха по дIатIаIэдар. Из ахча долчарна кхоа дIа а душ, нов. Тхьамка леладелча дIаваьккхар уж хьарцахьара гIулакхаш баьхьан долаш.

Хьайбашта Iана хкоачамбарахь хьайбай помещеншта лаьрхIа болчча техникана доал дарахь дIатIа гIулахкашка тьожаш хилар партийно-паччахьалкхен тIахьожама новкъостала йола группа. Уххаза а цхьадола кхоачамбоацараш ийцделар. Хьайбашта Iа йохкхаргдолча 10 процент мара дIатIайихьаш йолu чаи. Холаш а дьа тIайихьаш йолu чаи. Холаш а дьа тIашкатехадац гIожа доакъар. Йовчаш хилча талхар а пайдина доацаш дов а кхерам болаш да ца. Хьаьта цхьашколча кхашка ца хьагуа та деш дита ча тIа а долаш зиба лаьтта ахьар. Учете йоацаш яр 589 центнер йолu чаи.

Во яIашт1ехьдьаккхад доахана помещеншташ хьаьхарий фермашташ механизаци елга. Доаханна доакъар хьатIакхуъуш болu ниъ ремонт е езаш ба. Парообразователаш ца хилар бахьан долаш болх беш яц шура тушотта флягаш юла агрегаташ. Цхьабола запчастеш ца хилар бахьан доаш УДМ-8 ца шура йоацаш установкаш дIа ца оттаеш латт 2-ча отделене. Хьаьта «Тендем» яха шура йоаккха установка болх беш яц духхьал стационаре мара.

Совхоза 4-ча отделене гурахьа яIаташ дIадерган зиба лаьтта ахаргеш хьожаш хилар партийно-паччахьалкхен тIахьожама новкъостала йола группа. 44 тоъшш майдан тIа геттара ийлха дIабийнабар мухх. Юха дIабе бесаш хилар из. Шоллаrlа отделенена чуйоагIонов. Маьрша кхоачамбарца деча бригадо а йоккхий йовкъаш юташ ахьадар лаьтта. Из дош—совхоза парткоме дийнар. Нов. Маршаева берк а беш, уж кхоачамбоацараш дIадахар цуьна тIадулаш болх коммунисташ.

Цхьоалагlча отделене 2-ча бригада учетчика нов. Махмудова Бокхлошка баь болх ийнса дIаяздаш аьнна массехьаза хоам хилар партийно-паччахьалкхен тIахьожама новкъостала йола группата. ДIатехкача гучадьлар 600 сомага дIакхоачаш дола аччха юкъ-юкъерча болхлошта тIера Io а доахаш шийна безаш-бовзаш болчу наха по дIатIаIэдар. Из ахча долчарна кхоа дIа а душ, нов. Тхьамка леладелаккхар уж харцахьара гIулакхаш баьхьан долаш.

Хьайбашта Iана хкоачамбарахь хьайбай помещеншта лаьрхIа болчча техникана доал дарахь дIатIа гIулахкашка тьожаш хилар партийно-паччахьалкхен тIахьожама новкъостала йола группа. Уххаза а цхьадола кхоачамбоацараш ийцделар. Хьайбашта Iа йохкхаргдолча 10 процент мара дIатIайихьаш йолu чаи. Холаш а дьа тIашкатехадац гIожа доакъар. Йовчаш хилча талхар а пайдина доацаш дов а кхерам болаш да ца. Хьаьта цхьашколча кхашка ца хьагуа та деш дита ча тIа а долаш зиба лаьтта ахьар. Учете йоацаш яр 589 центнер йолu чаи.

Во яIашт1ехьдьаккхад доахана помещеншташ хьаьхарий фермашташ механизаци елга. Доаханна доакъар хьатIакхуъуш болu ниъ ремонт е езаш ба. Парообразователаш ца хилар бахьан долаш болх беш яц шура йоацаш установкаш дIа ца оттаеш латт 2-ча отделене. Хьаьта «Тендем» яха шура йоаккха установка болх беш яц духхьал стационаре мара.

Совхоза 4-ча отделене гурахьа яIаташ дIадерган зиба лаьтта ахаргеш хьожаш хилар партийно-паччахьалкхен тIахьожама новкъостала йола группа. Кхьянегара итт топпага кхаччалца яIат ца тоъшш хилар хIара сделе. Уж дIа а баьхьа пар метта бахийтар хьаьначала кхаъхьаргдолаш а болх булургболаш а йола коммунисташ.

Совхоза 4-ча отделене тхьамка леладелча бригада учетчика нов. Тайхигова цхьабаргаца баь болх шоллаIгIабараша дIатIаIэбарах лаьца хоам бир бригадан бокъолоша. Бокъонаш техачул тIехьаIгIа гучадьлар 600 сомага дIакхоачаш ден

ДОЗЗОЛ ДЕХЬАРА

ИРАКЕРА КЕРДА ПЕРЕВОРОТ

НЬЮ-ЙОРК, 18 ноябрь. (ТАСС). Ирака чухьара тІулаккаш дикъленна хиларе тешаделл йола тІема командование массехь коммюнике хьакхайкнаш тахан багдадски радинос, яхаш хоамаш ду американски информационни агентстваца. Іуйрина сецца, шиш массазара передачаш юкъах а яхьа, радинос хоам бир, мехкара Іаьдал диззаш шиш бе деллаш эскаро, аьнна. Ирака президент маршал Ареф президатель а волаш вІашагІьеллай керда «Революционни командование къаман совет». Кердача «Революционни командование къаман совета» юкъербарш берригаш а тІема тІулаккаш тІара нах ба. Радинос хоам бир комендантски сахьат оттадара а «Къаман гвардин» — укх шера февраль бетта паччахьлкхен переворот хинначу хана баасистаца вІашагІьола тІема хьисапера граждански организаци дІахецара а хьакъехьа.

Багдадски радио чу тІолла ше къамаьл деш президента Ареф аьлар, «Ирака горзашцара ипзаш ираьски столице тІехьожам оттабаьб, моллагІча оппозицена духьалъэтта кийча а да уж». Ареф аьлар, баасистех йола «Къаман гвардин» цІенъкъ дІахоаккхарбІа. Шоашта гаргагІарча эскара подразделене шозй доаш долла горз кхы тІехьа ца доахаш дІадала деххарийла ба «Къаман гвардех» членаш. Приказо яхар ца даьрашш шозш болчча хьалъэкху цу сахьате боабергба. ТІема подразделенешта приказ деннад моллагІа тайпа духьале кагье а дуьхьале яь волча саг топаш тІатоха а, аьнна. Полици тІема командование тІехьожама кІаз йоагІа.

* * *

ПАРИЖ, 18 ноябрь. (ТАСС). Кердача «Революционни командование къамал совето» тахан ре шеши тІаийлай президента Ареф чрезвычайни полномочеш ялара а из ираьски эскара генеральни штаба начальникалла хьожавара а хьакъехьа, яхаш хоам бу Франс Пресса агентстваца. «Къаман совета» решенеч тІема инарал-губернатор Москвах чуна тІулаккий министралла хьожавашь. ТІехьаккха решене тІа йоах паччахьалкхен кхерамзлен тІулаккаш тІара а милицера а кулгалгаш шоай тІулаккаш тІара дІабаькаб. Цар когаметта эскарера эпсараш оттабаьб. ТІема командование приказах Багдадера дерриг газеташ дІакъайлад.

Багдадски радиос цу тайппара

ДЕКРЕТА КУЛГАШ ЯЗДАЬД

БУЭНОС-АЙРЕС. (ТАСС). Аргентина президента Ильиас 15 ноябрь куьг яздаьд кхыча мехкий меххдьятта компанешшара контракташ дІаяхара хьакъехьара декрет, аьнна хоам бир Аргентина экономика министра Эухенио Блонхос.

Уж контракташ яьар Фрондиси правительства американски меххдьятта монополешш киз тІабарах. Контракташка хьежжа аргентински меххдьятта США йойккхийча меххдьятта монополешш практически диззаш шозй карздерздаьдар.

ВІашагІкхийттача Штаташа шозй киз кхоачар дир, масала, Аргентина американски экономически новкъостаьлах йоаккхарьяхаш хкерамаш тІатувсаш, контракташ дІаяха безам болабо йола Аргентина правительство «юхаккха» гІерташ. ЛьархІа кез тІулаккх ййца Буэнос-Айресе венавар США паччахьалкхен секретара заместитель Гарриман.

НЬЮ-ЙОРКЕРЕЙ Вашингтонерен деча хоамаш а ладийІача, президента Ильиса аннг цигІа чоагІга цабезам тІоттабаьб. Кийчъеш и духьхал президента Ильианен цун правительства экономически программанен дуьхьала ерзаяь хургІола шерра кампани.

ТІема тІулаккаш тІара даьхьа ца. Радинос хоам бир комендантски сахьат оттадара а «Къаман гвардин» — укх шера февраль бетта паччахьлкхен переворот хинначу хана баасистаца вІашагІьола тІема хьисапера граждански организаци дІахецара а хьакъехьа.

Багдадски радио чу тІолла ше къамаьл деш президента Ареф аьлар, «Ирака горзашцара ипзаш ираьски столице тІехьожам оттабаьб, моллагІча оппозицена духьалъэтта кийча а да уж». Ареф аьлар, баасистех йола «Къаман гвардин» цІенъкъ дІахоаккхарбІа. Шоашта гаргагІарча эскара подразделене шозй доаш

Л. И. Брежнева визит керттера уйла тІаозашь я

ТЕГЕРАН, 18 ноябрь. (ТАСС). СССР Лаккхехьарча Совета Президиума Председателера Л. И. Брежнева визита чоагІга керкам тІабоахйт ираьски общественнокоето. Массанахьа а, Советски Союзе ра баьхха хьашшй тІабагІа машинаш дІа мел хьайзача, Іозбаьнна детташ Іоараш а цІогІарч а долаш царга дІайха моаршал тел эзараш а эзараш а болча тегеранашца.

Ирански кепа йоазоно шерра хоамаш ду Л. И. Брежнев а цунна улуера нах а Иране хилара хьакъехьа. «Бамишаь» яхача гаьсето яздуь Л. И. Брежнев иранашца дег тІара безамца тІаэнар — «тха безача хьашшй сийна теха зизаш да уж». «Седае мардом» яхача газето белгалду: «Паччахь замалахь цхьанна а тайпара дотІагІад долаш дацар ирано-ираьй гІулаккхашь. Паччахь Россе кхыча Конференцаторски державашца цхьана Іазане лоаттайора Иран. Иштта лаьттар Сийлахь-йоккха Октябрьски революцин хиллалца а Советски Іьаьлад Іьаьхьайкъадь волча Ленин паччахьалкхенна керте отталца а кхыча хана.

Ленина шиш исторически актанша хоалайар паччахьай эксплуататорски политика. ТОадаь доккха халкъашь колониальни лоалах мукъадоахаш йола декреташ ара а «яьх, цо цунца керла озгІуь хьайийлар Советски Россе Ираначарчи лоаллахарча мехкашшарчеи гІулаккхашка.

Л. И. Брежнева визито Ираьнан Советски Союзан юкъе кхы а айхагІа гІулаккаш тоссадаларга бода ниьк хьабелларгхиларга дегдоахаш шоашт хилар язду газеташа.

Рокфеллер президент хила гІерт

НЬЮ-ЙОРК, 18 ноябрь. ТАСС-а корреспондента В. Петрусенкоос хоам бу:

США президентски хотжамашш хила кхы а йларча ду эпсар а политика а политически гІулаккхашта чІоагІга уйла тІаяхай мехка. Аршпан штатерча сенатора Рокфеллерен Нью-Йорка штата губернатор Рокфеллеран юкъе чІоагІга кьовсам болабеннай республикански партегара США президента пост хьалаца кандидатала оттаяйта бокъо яхкар дацар.

Шиш коллеган-губернатораш сана ва вовзаш Рокфеллера, дерригача гІулаккхашка ладийІача, шиш хьалара дехьаргача шийна халоца а еш, ерриге а хІана ма аьнна йола шиш ха мехка гІолла деллаш йоаккх, шиш кхидлатара хьалаца хьашш республикамашта, юкъе агитаци а еш. Цо масайттахьха къамьлаш ../ шиш даьгардарашш протрамчеи — дукхха а дикагІа а Голдуотера дагардарели программели, яхаш ше дувцар бакъдеш.

Селхан Сент-Луис (Миссури яхь штат) Кеннеде правительствера дукъалладаь доаххьара политически гІулаккхий хьакъехьа къамьл дир Рокфеллера. Демократаш бехке бора цо «нуьнен хІокъаьнга юкъерчу политика бокъонна» бола чуложацам цар кхетабеш ца хиларах», «коммунистически яхьа чуложашш кхетабеш ца хиларах», иштта кхыкхаш. Белгалдаккха дезаш ца ду тайпара «кхетам ца хилара» губернаторо, хьакхагІа по дийцарий уйла лаьтта, сенатор Голдуотер, а бехкевеш хилар.

Рокфеллера хьалца къамьл дир дуьнен халкъашта юкъера кхоккам кІаьсбаран США-нен ССР-ан юкъе.

ТУРЦІЙ. Анкарерча белинский массава а хулаш дола чуІе шеношш.

ЧТК—ТАСС сурт.

ГОВЗАЛ ЛАКХЬЯЬЙ

Укх деношка чакхъьяьлар Нохч-ГІалгІай АССР культура министерства методически кабинето ВІашагІьхха хинна кулгай болабелой говзал лакхьяра цхьан беттз йола курсаш.

Курсашка хиннараша ладийІад ян. И. Г. Ивашкевичен Я. П. Сергеенкоси общественнополитически темаех йийшача лекцешка, нов. Х. А. Махитарова йийшача «Юртбоксама дешнех» йолча лекцешка, нов. М. Абазатова йийшача Іилман-атеистически темаех йолча лекцешка. Литературахи искусствах лекцеш йийшай Нохч-ГІалгІай историе, литературе, мотт, экономикае Іилматтохьама института болххошца ян. С. Эльмурзаева, Туркаева, иштта кхьбараша.

Курсашка яьй массово-политически балхах а специальни даькъах а йола занятеш. ТІу тайпара занятешка хьийлай КПСС XXII съезда решенеша, партие ЦК июньски Пленума решенеша пропагандаца яра методаши формаш, хІьаьта иштта юрта боахама Іилманна карагІдаьнаираш дикагІйарий опыта пропаганда яра методаш.

Дика доашхьа дийцар курсашка клубашка тематически а хатторийн жопийн а сайреваш елта, световой газеташ ара мишта хьацарда, атестата кабинета уголки дикагІа вІашагІьола мишта йоаккхарьяь.

Специальни даькъах йола занятеш йир Л. А. Ивайькос, Муцлжашвиле, М. Абазатова, иштта кхьбараша.

Курсашка ладийІараш хилар краеведчески изобразительни искусствах музеешка. М. Ю. Лермонтовен Х. Нурадилованен цІерауа драматически театрашка, пионерийн Дворецеш.

Цул совгІа курсе дешаш хинначуьнга республикански выставке а бига дІахьийхар гойтара агитации мишта вІашагІьехьаккха еза, практически занятеш а еш.

Курсашка бар: Суяженски районерча ДьяттагІарча клуба завелующи Мархиева Тамара, Ножжай-Юртан районерча Заидакерз Арзуев Лаьха, Алеройра Эдильсултанова Манта, Наьсарен районерча Керда Редант яхача юртара Матиев Суламбек, иштта кхьбараш.

Х.-Б. БЕРСАНОВ,
Нохч-ГІалгІай АССР культура Министерства методкабинета заведующи.

Ярославе аьшкабетона тІий тулгаш латт Волга тІа. Города промышленни ши район вІашагІьювзаш хургда из тІий. Ши километр гаргта дІаьха а хургда из.

СУРТА ТІА: тІий тиллар. **А. Скворцова сурт.**

ТАСС фотохроника.

ПРОФСОЮЗА КОНФЕРЕНЦИ

Укх деношка профсоюза отчетно-горжамна конференцин кІ гранде Грозненски химически заводе. Къахьегамца болллой коммунистически гІулаккх хилийтара, цар социалистически доалахье дикагІа лораелга вІашагІьехьдаккхара, кьахьегама дисциплина чІоагІьяра, болллой производствана доаг дара кхьеозара, кхы дуккха дараш дара заводской комитето дать балхаш дувцаш яр завкома председателега нох. **Белоусова** яьй доклад. Иштта цо белгалдаьхар профсоюза балхацара кхоачамбоапараш а.

Пренешка къамаьл дьяча конференце делегаташа ян. **Аникановна, Яковишина, Мирошниченко, Кравцева, Короткова,** кхы дуккха чар а дийцар КПСС XXII-ра съездон, парте ЦК Пленумашшен, Грозны дукха ха боацаш хиначу профсоюзий съездон кхьалхашка оттадаь деххараш кхоачашцара новкъарле еш доаг гІулаккхаш.

Конференци чакхйоаллаш къамьл дир КПСС Грозненски горкома секретара нов. **Беляева.**

Завкома болх дика лаьрхІар конференце. Белгалдьяьха кхоачамбоапараш дІадахара, профсоюза болх хІаизарча, хьалашка хьежжа эрганкхкхара, пехий профсоюзни организацеша дикагІа кулгалдара боля социм тІа а эцаш, завкома керда состав хержар конференце.

КПСС ЦК декабрьски Пленума сийна социалистически деххараш тІайпар делегаташ.

Н. ОЛИМПИЕВ.

САКЪЕРДАМЕ САЙРЕ

Укх деношка, Октябрьски районна Кирова цІерахча культура цІагІа гулбелар кагирхой. 300 сагІ гулвелина а йоккхача зрительница. Де чІоагІга сакъердаме дІаййхьар кагирхошта лаьрхІа дерригдунен тІарча студентий денна хетаяь сайре. Сайрене къамаьл дир Октябрьски комсомола райкома секретара нов. Чернышева. Районна кагирхоша дьяча толамаш дийцар ше. Цул тІехьагІа къамьлаш дир дукхха ча кагирхоша.

Торжественни часть йистьеньчул тІехьагІа концерт оттадир пожарни команда клуба автибригада членаша. Тайп-тайпара номераш йолаш а сакъердаме а яр концертни программа. Масала, ашарашш, стихотворенеш, миниатюраш, иштта кхы а.

ГАЗОЛ-БАЛОННИ УСТАНОВКАШ ПАЙДА ЭЦАРА БОКЪОНАШ

Диц ма лелаш: ХЬАЛХАГІА АЛА, ТІАКККА — ГАЗ!

I. АЛА БАККХАЛЕ ХЬАЛХАГІА

1. Айхха дІатІаьхьовзаяьйий хьажа пишках йоахка ерриге краношш баллона тІара вентильш.
2. Форточка хьа а дийле, цІагІа фо чухкетийта.

II. ГАЗ ХЬАХЕЦАР

1. Баллона тІара вентиль хьахьовзае.
2. Пишка хьалхашка йоалла ярап хьахьовзае.
3. Хьаллота а йийя, ала бьяна цІилеторгІ дІатІаьхьо пишка тІара горелкана, хІаьта цул тІехьагІа горелка кран хьахьовзае.
4. Пишка духовка горелка лотаяра: духовка ян[Іо а йийле, фо чухкетийта цу чу, цул тІехьагІа горелкана ала дІатІа а бихье, еэаш йола кран хьахьовзае. Горелка массадолча Іурга чу ала боагаш кина беза.

III. ГАЗ ДІАКЪОВЛАР

1. Пишкаш духовка ерриге краношш дІакъовла.
2. Газопроводаш йоалла кран дІакъовла.
3. Іодувшача а квартирера дІадолаяь а хана пишкаш йоалла кран а баллона тІара вентиль а айхха дІакъайлайийта ца хьожаш ма Іе.

IV. ГАЗ ЧУИОЛА БАЛЛОН ХЬАЭЦАР

1. Газ чуйола баллон хьаэцача хана абонент деххарийла ва; контрольни талон цунца йийг хьажа а нагахьа санна контрольни талон еш баллон хьа ца эца а.

Уж бокъонаш кхоачашъеш боацача абоненташкара хьаэцан лер тІа йоала баллонаш яра гІулаккх лоткъадеш цар бакъхьакхха хоам.

Баллонаш хувца аьнна луш йола заявкаш дІаэш телефона чу гІолла: 2-26-63 номераш.

V. ГАЗАХ ПАЙДА ЭЦАЧА ХАНА ХАНЗА ДАРГДАЦ

1. Коача хІама кхеххаеча хана цо тІех а яха горелка ала боабе тарлу, тІакххха цІагІа гІолла дІакхаст газ.
2. ШцагІа а баллон чуваточа шкафа чура а газа хьадж уха, кхы йоага а ца еш, цу сахьате массанахьара а дІакъовла приборех йоахка краношш баллона тІара вентильш. ШцагІа фо чухкетийта; газ чухкестача цІагІа цхьаккха дича а могадаш гІаьле оза- цІи лотае, электроприбораш йоагае. Нагахьа санна газ хьаухаш моттиг хуле цу сахьате хоам бе 0-4 телефоната.

VI. ЦХЬАККХА ДИЧА А МОГАДАЦ

1. Телха пиш летае.
2. Берашка а газобаллони установка а мишта лелае еза ца хоша болча нахага а, хІаьта иштта малдарах бева болча нахага а газобаллонни установкаш пайда эцийта.
3. Газовни приборашш чуваточа «Чега» па тоха дооттае.
4. Цхеноп дІоахде гІерташ газ йоагае.
5. Лотаяь газовни приборашш бІарг локкаш саг воацаш лоатае.

VII. БОКЪОНАШ ТОЛХАЯРАХ

Бехке волчоа гІод тох. хІаьта цхьацаІойлча хана уголонни бехктокхаме а оз, газобаллонни установкаш пайда йолча бокъонех а воаккх.

«Грозгоргаза» трест.

УНАХЦІЕНО ЛОРАЯРА БАШХА-ДИКА СИСТЕМА

ЯПОНСКИ ЛОРА ХЕТАРАШ

Іалъьмате йоккхача города вІалла цІи а йоанаш болча улица Тара зІамига поликлиника Іьаьлоккха ятта гІулаккх дац. Моллагіа леха а белгалара цхьа моттиг хьалаха еза эггара хьалха, доккхий ці.. ши дале а е гІай даьд а, цигтара дІа а волаечиш це дезе хьалараш, Массанена вовзаш вола саг е городера гІоръяьнна йола учреждени дохаш хьо вале. ТІакххха-м дика дар. Нагахьа санна вене?

Цхьабакъза, аз дохаш хчи-на сиг, Масенко. Есипак, шиш районерча наха вовзаш хинна-вар.

— А, хІана дукха ха йоацаш Советски Союзе хинна лор ва из-м, — тІоагІа раьза хиннаь кол вилар эггара хьалха оаха из хьаттача, ххалсато. — Аз дІадугаргда шо цига, таьна яь цига-м. Са зонтик дІазца шоашта.

ТотІаледхаш доІа а долаш иттех минута дахар тхо. Вашха дожкха ·· доанарча · шоаз вІашТара дьяча цІенга дІахьавача къьастар тхо, Советски больницешка хьожаш волча хана эггара хьалха из тамаш яьр дар уж больницаш йоккхий, цІена хІара, цунга тІулаккх дел бола нах уначхой йоахко еши Іимерзеи хилар, гептара дика оборудованеца кийчъяь лабораторешш кабинеташ хилар, къьастта а Японски больницешка кІезига ту ца тайпара тІулаккаш. Къьастта къе я тха университеткхи клиника.

Шуи мекха тІоагІа йоахко ю профилактика. Тханцига, Японе. Іуйрийна 7 сахьат даьл. Та дена байсина 12 сахьат даллалца 10 каналах телевиденеи хул. Лазараш ца хилийтара цига деш хІама дайнадий хьона? — йоах цо сога.

Ас цех воллаш жоп ly, антаминий реклама яйнай сона, аьнна.

— Из-м епаре дикагІа яр, — йоах цо раьза а воацаш.—Цу рекламага ухийташ дола яхул витаминачка дІаухийтаре-м ужаш, шунцига, СССР-е, санна, мах боацаш хургьяр.

Лор хьожийтилга дукха мах боаккхаш гІулаккх да тханцига. Мила хала лаьр а кийча. Ма бохаш Іоаьуьгта-м — сІаврача проблема я. Мичара дахьарга иззал ахча? Цудухьа да из-м Японе дукккхача больницай наІараш кьеча из-а дІакъайла хилар. Шоашта заьнга дайта торо ца хилараш дукха нах бов. Тханцига шоайла вІаши тарлуш дан унахойн лорийн хьашташ.

Духьхала цига йоаккхача дела мара, кхы хІама дагалала Іьаьлоккха ван советски лор. Цо сагото е езаш дан мел эпшаца хІамашца кабинеташ Іалашъелга, эшаш йоца аппаратура эцара ахча дохлага. Хіьата са сай вІашТехьакхха дела рентгеновски аппарат карлюграф, иштта кхыйола хІамаш эцилга. Больницаштен поликлиникаштен юкъе цхьа барт болаш лел шунцига йоах. Тханцига къовсам латт царна юкъе. Из а унахойта Іаткъаш да.

Японе кийчбечул итташ дукхагІа лораш кийчбу Советски Союзе. Цхьаккха тайта а лор воацаш юртанна поселкаша кІезига яц Японе. Іьаьмат-тоххама институташа а кхоачамболлаш специалисташ бап. Хабаровске медицински институтан рас сона дийцар лор хиларна Іерьгьеш це. яхаш. Тханцига медицински сестраца цІакхха а йиш хургьяш лаккхера дешар дийша яла: деша торо яц цунга.

Ас чІоагІа тамаш йир шуи санаторех-дворецех. Наьха унахцІенон чІоагІа йоаккхо ей Советски паччахьалкхе хилар гептара дика хьахьокхаш хІама да из. Наьха унахцІенонна цхьаккха хІама а юхаоцаш шунцига.

Дуккагіа пайда баргболча тайпара кьестаю шунцига унахцІено лораяра проблемаш. Шиш мехка да халкъ ше долаш йола шун социальни система бахьан долаш да из.

С. ИЛЬИН.

АПН шиш корреспондент.
Токио.

ПАЙДАНЕ БРОШЮРА

Кепа теха арадьяннаь «Нохч-ГІалгІай АССР совхозашкеи колхозашкеи а къьхьегамга овсарае лаккхара а продукци яккхарга дІабоза мах долбара а керттера наькъашъ» яха В. Ф. Русина брошюра.

Брошюра тІа хьахьекхад Нохч-ГІалгІайчен колхозашцеи совхозашцеи 1962 шера къьхьегама гвсарае лаьттьяри продукци яккхарга дІабоза мах долбареи дакъъа дьяча толамаш.

Из арахийад боахаме дьяча балхий экономически итогаш нийса анализ е, чура ххоачамаш дикагІа хьалаха а царех пайда эца а, республика хьалашца пайдане хилар гучадьяна дола Іилманеи хьалха латтача опытан карагІдьинараш боахаме шерагІа юкъехьехха Іомбара кулгалдеча болхлоцуьз, специалистагІа, совхозий муГІарегІарча болхлоцуьз, колхозхошта, новкъостаь ца дьярхІа.

В. ТЕРНОВ.

ГАЗЕТ ДЕШАРИЙ ТЕРКАМГА!

«Сердало» газета хІаьнз а 1964-ча шера подписка еш я «Союзпечать».

Подписка ю бувзама ерригача узлашеи отделенешеи а, хІаьта иштта подписчикаша болх бева моттигашкарча общественни уполномоченнеша а.

Редактор М. К. ЛЬЯНОВ.

РЕДАКЦЕ АДРЕС: г. Грозный, ЦІечь фронтовкий улица, 15, Телефонаш: редактора зам. — 2-07-01; бехкокхаме секретара — 2-45-48, партийни пахьар, экономикаи, письмоти отделий—2-25-72;

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Грозный, ул. Красных фронтовиков, 15, Телефоны зам. редактора — 2-07-01; ответственного секретаря — 2-45-48; отделов партийной жизни, экономики и писем — 2-25-72;

«Грозненский рабочий» издательства типографи. Революше проспект.

Типография изз-ва «Грозненский рабочий», проспект Революции,

ОФ02247. Заказ № 7672.